

Spis treści

Wykaz skrótów · 13

SŁOWO WSTĘPNE · 15

Livonia „Polonica” · 17

Dlaczego rysunki? · 22

Strategia „archeologiczna” · 24

Bez tytułu · 28

Zasady edycji · 29

ANEKS I. Korespondencja o Inflantach Polskich

z „Wiadomości Polskich” (1858) · 31

ANEKS II. Stan polskiej narodowości w Inflantach (1859) · 41

ROZDZIAŁ 1

Inflancka ekspedycja autora *Sobola i panny* · 61

1.1. Zakłęcie Waltera Benjamina · 63

1.2. „Zadęcie do archiwów” · 66

1.3. Miejsce autobiograficzne · 70

1.4. Doświadczenie haptyczne · 74

1.5. „Gorączka” wyliczenia · 77

1.6. Archiwum przestrzeni · 79

ANEKS III. Notatki statystyczno-historyczne, rodzinne

etc. z podróży po Inflantach 1887 roku · 81

ROZDZIAŁ 2

Wychowanie dworskie · 111

2.1. Pedagogika „uczucia” · 113

2.2. Edukacja szkolna · 116

2.3. Wychowanie domowe · 126

2.4. Guwernerzy „w kłopotach” · 142

ANEKS IV. Wizytacja generalna szkoły

powiatowej w Krasławiu (1821) · 149

ANEKS V. Spisy ruchomości małoletnich Wiktorii

i Karoliny Orłowskich, oddanych na pensję Sióstr

Miłosierdzia z Krasławia, 1818–1824 (fragmenty) · 153

ROZDZIAŁ 3

Piece. Cywilizacyjne cudo · 159

- 3.1. Marzenie o żelaznym piecu · 161
- 3.2. Z Petersburga do Dagdy · 163
- 3.3. „Będę drwa rąbał do twego pieca” · 165

ANEKS VI. Kwity Wielmożnego Księdza Monstowicza, gwardiana, kustosa kościoła wielonskiego, na opłacone mu piece (1806) · 181

ANEKS VII. Registr roboty gancarskiej w pałacu Borchowej, kanclerzyny wielkiej koronnej, w roku 1788 spisany · 183

ROZDZIAŁ 4

Wina dobrego ankar · 185

- 4.1. Toast · 187
- 4.2. Szlacheckie Dionizje · 187
- 4.3. Z perspektywy „wielkopańskiego fotela” · 195
- 4.4. Podano do stołu · 208

ANEKS VIII. Oferta „Ancienne Société Bordelaise et Bourguignonne” z Paryża (początek II połowy XIX w.) · 223

ANEKS IX. Dokumenty związane z konfliktem między Chaimem Izraelowiczem, żydowskim mieszczaninem z Dyneburga, a Ignacym Rückiem, majorem wojsk polskich (1822) · 225

ROZDZIAŁ 5

Ziemiańskie rozrywki · 235

- 5.1. Dar „z niczego” · 237
- 5.2. Szlachecka ekonomia · 239
- 5.3. Siurpryza · 261

ANEKS X. Wiersz Gustawa Manteuffla „Do Panny Bogumiły Brunnów w dniu jej imienin” (Ryga 1884) · 273

ANEKS XI. List K. Benisławskiego do generała Jana Weysenhoffa · 275

ROZDZIAŁ 6

Portret młodej damy. Wokół sztambucha Michaliny z Weysenhoffów Targońskiej (1803–1880) · 279

- 6.1. Karminowa książeczka na wstążkę lub klucz · 281
- 6.2. Wokół osi czasu · 285
- 6.3. Wokół osi miejsc · 298
- 6.4. Haftem, piórkiem, akwarelą... · 303

ANEKS XII. Fragmenty sztambucha Michaliny z Weysenhoffów Targońskiej (1803–1880) · 311

ANEKS XIII. Akt zgonu Michała Weysenhoffa, marszałka powiatu rzeżyckiego, zmarłego 1 sierpnia 1827 · 317

ANEKS XIV. Testament Michała Weysenhoffa z 3 sierpnia 1827 · 319

ANEKS XV. List Michała i Marii Weysenhoffów do siostry Michała, przebywającej w Rzymie, pisany z Andzelmujzy w 1814 roku · 323

ANEKS XVI. Akt podziału dóbr Andzelmujza w powiecie dyneburskim pomiędzy braci rodzonych Michała, Ksawerego, Wincentego, Konstantego, Jana i Stanisława Weysenhoffów, 16 lipca 1798 · 327

ROZDZIAŁ 7

Modlitewnik hrabianki – Emilii Plater · 333

- 7.1. Preromantyczne pouczenia · 335
- 7.2. Rozmodlone szlachcianki · 337
- 7.3. Kontrowersje · 343
- 7.4. Pozycja majątkowa starościanki giegobrodzkiej i jej konflikt z ojcem · 345
- 7.5. Hrabianka trzyma w ręku modlitewnik · 348

ANEKS XVII. Wykaz modlitw z książki do modlenia Emilii Korawińskiej · 353

ROZDZIAŁ 8

Egzekwie · 361

- 8.1. „Krzyk żałoby” · 363**
- 8.2. „Zaduszny śpiew” · 367**
- 8.3. „Płaczka z pogrzebu” · 370**
- 8.4. Testament · 374**
- 8.5. Nekrolog · 380**

**ANEKS XVIII. Testament Michała Benisławskiego,
spisany w Dubnie 10 kwietnia 1808 · 383**

**ANEKS XIX. Testament podkomorzego
księstwa inflanckiego Józefa Stanisława
Zyberka z 13 kwietnia 1816 · 391**

Posłowie · 397

Bibliografia · 401

Wykaz ilustracji · 427

Nota bibliograficzna · 431

Summary · 435

Резюме · 441

Anotacja · 447

Tablice genealogiczne · 453

Wywód przodków Emilii Plater,
starościanki giegobrodzkiej · 455

Przodkowie Michała i Izabeli Heleny
Plater-Zyberków · 456

Potomkowie Michała i Izabeli Heleny
Plater-Zyberków · 457

Wywód przodków Michaliny z Weysenhoffów
Targońskiej · 458

Wywód przodków Józefa Emanuela
Weysenhoffa · 459

Genealogia polsko-inflanckich Borchów
w XVIII i XIX wieku · 460

Indeks geograficzny · 463

Indeks osób · 475